

REMISSVAR

2019-10-17

Dnr: BO 2019-0223

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se

Betänkandet SOU 2019:15

(dnr S2019/01774/FS)

Barnombudsmannen har beretts möjlighet att inkomma med ett remissvar på betänkandet Komplementär och alternativ medicin och vård – säkerhet, kunskap, dialog. Barnombudsmannen yttrar sig med utgångspunkt i uppdraget att företräda barns och ungas rättigheter utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Vi beaktar även de allmänna kommentarerna och rekommendationerna till Sverige från FN:s kommitté för barnets rättigheter (FN:s barnrättskommitté).

Allmänt

Barnombudsmannen vill lyfta fram att detta delbetänkande och dess förslag saknar ett tydligt barnrättsperspektiv och nödvändiga referenser till barnkonventionen. Detta är beklagligt med tanke på att barnkonventionen ska gälla som svensk lag från den 1 januari 2020. Vi anser att detta perspektiv hade kunnat fördjupa utredningens analys och förslag på samma sätt som t.ex. de etiska aspekterna som diskuteras i kapitel 12 Etiska aspekter på KAM, avseende t.ex. informerat samtycke eller integritet.

21. Information om KAM till allmänhet , vårdsökande och hälso- och sjukvårdspersonal

FN:s barnrättskommitté är tydlig med att barn behöver få information och i det bör det ingå lämpliga upplysningar om barns rätt till hälsa, statens skyldigheter samt hur och var information om hälso- och sjukvård finns tillgänglig.¹

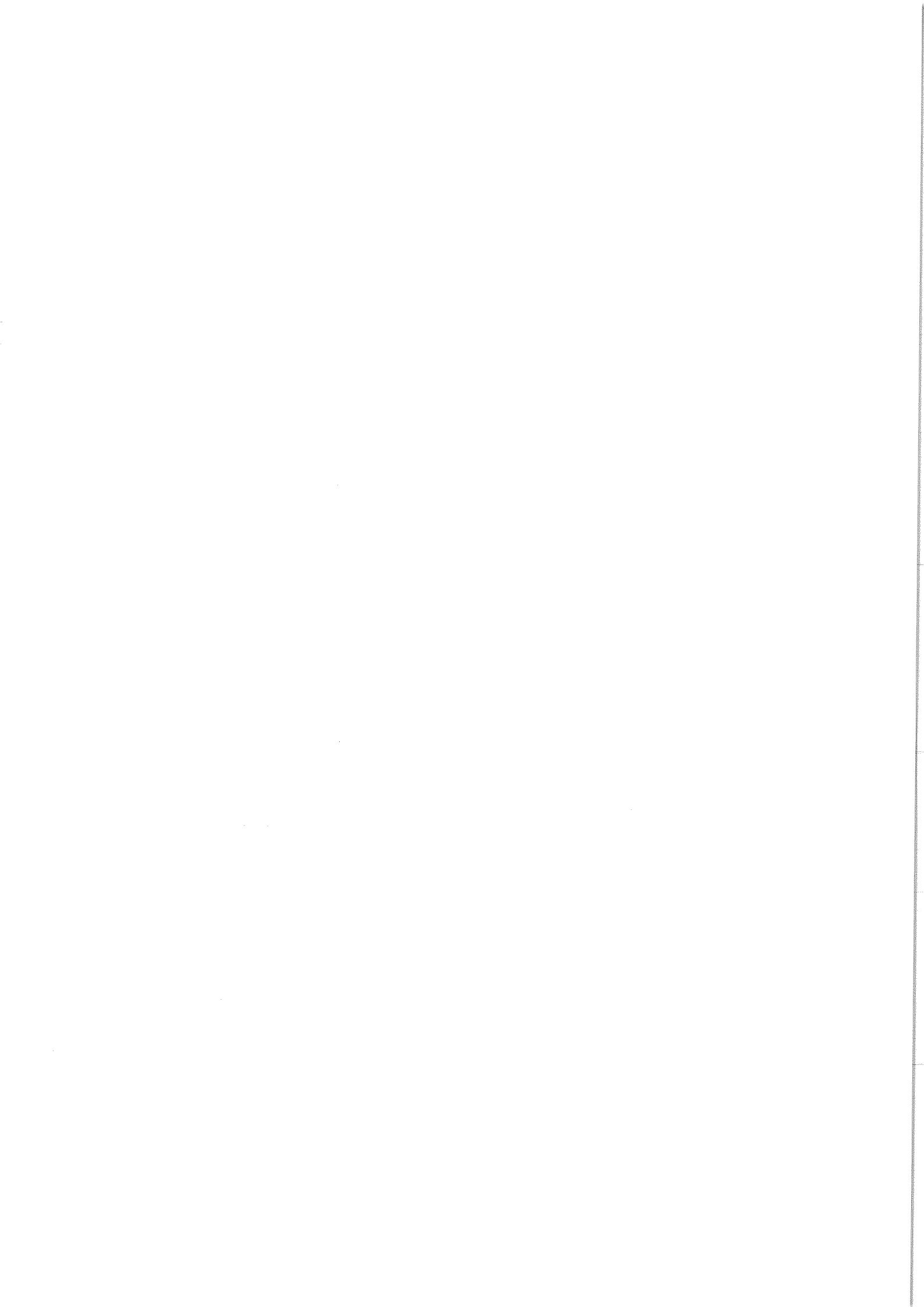
Barnombudsmannen vill således påpeka vikten av att informationen om KAM till vårdsökande, enligt utredningens förslag, också ska finnas i anpassat format riktad till vårdsökande barn och unga. Anpassningen bör göras utifrån olika åldrar och på olika språk.

Föredragande i ärendet har varit utredaren Janna Kokko.

Elisabeth Dahlin
Barnombudsman

¹ FN:s barnrättskommitté, Allmän kommentar nr. 15 (2013) Barnets rätt till bästa uppnåeliga hälsa, punkt 59.

REMISSVAR

2019-10-17

Dnr: BO 2019-0223

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se

Betänkandet Komplementär och alternativ medicin och vård – ny lagstiftning (SOU 2019:28)

(dnr S2019/01774/FS)

Barnombudsmannen har beretts möjlighet att inkomma med ett remissvar på betänkandet Komplementär och alternativ medicin och vård – ny lagstiftning. Barnombudsmannen yttrar sig med utgångspunkt i uppdraget att företräda barns och ungas rättigheter utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Vi beaktar även de allmänna kommentarerna och rekommendationerna till Sverige från FN:s kommitté för barnets rättigheter (FN:s barnrättskommitté). Vi lämnar således synpunkter utifrån ett barnrättsperspektiv på de delar av betänkandet som direkt rör barn och unga under 18 år.

Allmänt

Barnombudsmannen ser positivt på att utredaren redogör för vilka delar av barnkonventionen som bedöms som relevanta när barnkonventionen blir svensk lag den 1 januari 2020 (kap. 4 Gällande rätt). Vi saknar dock genomgående ett tydligt barnrättsperspektiv och barnkonsekvensanalyser med nödvändiga referenser till barnkonventionen vad gäller utredarens förslag.

11.8 Förbud att utreda och behandla barn för sjukdomar

I dag finns ett förbud för andra än hälso- och sjukvårdspersonal att utreda och behandla barn under 8 år. Utredaren föreslår att denna bestämmelse ersätts med ett förbud att utreda och behandla sjukdom hos barn under 15 år.

I artikel 12 deklarerar konventionsstaterna ska tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet. Detta gäller även t.ex. behandling av sjukdom. Barnkonventionen anger ingen åldersgräns för när barnet ska få uttrycka sina åsikter, avgörande är istället varje enskilt barns individuella mognadsgrad. Barnets åsikter ska sedan i beslutsfattandet tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Detta skulle kunna tala emot en generell åldersgräns så som den 15 år som föreslås av utredaren. Artikel 12 talar snarare för individuella bedömningar utifrån det enskilda barnets ålder och mognad.

Barn har dock enligt artikel 24 rätt till bästa möjliga hälsa. Dessutom, enligt artikel 3, ska alla beslut som rör barn i första hand beakta vad som bedöms vara barnets

Barnombudsmannen
Box 22106
104 22 Stockholm
Norr Mälärstrand 6
Telefon 08-692 29 50
Fax 08-654 62 77
www.barnombudsmannen.se

bästa. Detta innebär också skydd mot t.ex. behandling som inte bedrivs enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Barnombudsmannen tillstyrker således utredningens förslag att ytterligare begränsa behandling och utredning av sjukdom hos barn av andra än hälso- och sjukvårdspersonal. Vi anser att förslaget om en åldersgräns på 15 år balanserar frågan om skyddsbehov med synen på barn som en kompetent individ på ett lämpligt sätt.

Utredaren föreslår vidare att det ska vara tillåtet med åtgärder som syftar till att förebygga sjukdom hos barn eller att utföra symtomlindrande åtgärder utanför hälso- och sjukvården. Barnombudsmannen vill här peka på vikten av att säkerställa barnets rätt att komma till tals i enlighet med artikel 12. I detta är barnanpassad information av stor betydelse.

Föredragande i ärendet har varit utredaren Janna Kokko.

Elisabeth Dahlin
Barnombudsman